

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2018/1460

annettu 18 päivänä huhtikuuta 2018

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin virastojen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2016: toiminnan tuloksellisuus, varainhoito ja sen valvonta

EUROOPAN PARLAMENTTI, JOKA

- ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin virastojen talousarvioiden toteuttamisesta varainhoitovuonna 2016,
 - ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2015 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2017)0379),
 - ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen erityisvuosikertomukset ⁽¹⁾ erillisvirastojen tilinpäätöksistä varainhoitovuodelta 2016,
 - ottaa huomioon 21. joulukuuta 2017 julkaistun tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen, joka koskee pikatarkastelua henkilöstön vähentämisestä viidellä prosentilla,
 - ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 208 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 208 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta 30. syyskuuta 2013 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1271/2013 ⁽³⁾ ja erityisesti sen 110 artiklan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 94 artiklan ja liitteen IV,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön sekä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnot (A8-0115/2018),
- A. toteaa, että tämä päätöslauselma sisältää komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1271/2013 110 artiklan sekä Euroopan parlamentin työjärjestyksen liitteessä IV olevan 3 artiklan mukaisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 208 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskeviin vastuuvapauspäätöksiin liittyvät luonteeltaan yleiset huomautukset;
- B. korostaa vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena vastuuvapausmenettelyn yhteydessä, että unionin toimielinten demokraattista legitimitettiin on erityisen tärkeää vahvistaa edelleen lisäämällä avoimuutta ja vastuuvollisuutta sekä soveltamalla tulosbudjetoinnin käsitettä ja noudattamalla henkilöresursseja koskevaa hyvää hallintotapaa;
1. korostaa, että virastot ovat varsin näkyviä jäsenvaltioissa ja ne voivat vaikuttaa merkittävästi toimintapolitiikkojen laatimiseen, päätöksentekoon sekä ohjelmien täytäntöönpanoon aloilla, jotka ovat äärimmäisen tärkeitä unionin kansalaisille ja joita ovat muun muassa terveys, turvallisuus, turvajärjestelyt, vapaus ja oikeus, tutkimus ja teollinen kehittäminen, talous- ja raha-asiat, työllisyys ja sosiaalinen edistys; toteaa, että virastoilla on tärkeitä tehtäviä, joilla on suora vaikutus unionin kansalaisten päivittäiseen elämään; toteaa myös jälleen, että virastojen ja etenkin sääntelyvirastojen ja riippumatonta tietojenkerausta hoitavien virastojen itsemääräämisoikeus on tärkeää; toteaa, että sidosryhmät ovat löytäneet tiensä virastoihin, mutta on samalla huolestunut siitä, että virastojen näkyvyys unionin kansalaisten keskuudessa on yleensä yhä vähäistä, vaikka virastojen suuri vastuuvollisuus ja riippumattomuus edellyttävät hyvää näkyvyyttä;
 2. muistuttaa, että virastojen perustamisen päätarkoituksena oli riippumattomien teknisten tai tieteellisten arviointien suorittaminen ja tämä edellyttää selkeitä ja tehokkaita sääntöjä, jotta vältettäisiin eturistiriidat, tehtäisiin unionin järjestelmistä toimivia ja helpotettaisiin sisämarkkinoiden toteuttamista; kehottaa kaikkia virastoja liittymään avoimuusrekisteriä koskevaan toimielinten väliseen sopimukseen, josta komissio, neuvosto ja parlamentti parhaillaan neuvottelevat;

⁽¹⁾ EUVL C 417, 6.12.2017.⁽²⁾ EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1.⁽³⁾ EUVL L 328, 7.12.2013, s. 42.

3. toteaa, että unionin virastoja ja muita elimiä koskevien tilintarkastustuomioistuimen vuotuisten tarkastusten tuloksista varainhoitovuodelta 2016 laaditun yhteenvedon, jäljempänä "tilintarkastustuomioistuimen yhteenveto", mukaan erillisvirastojen vuoden 2016 määrärahat olivat noin 3 400 000 000 euroa, mikä tarkoittaa, että ne olivat noin 21,42 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2015 ja että niiden osuus unionin yleisestä talousarviosta oli noin 2,4 prosenttia (2 prosenttia vuonna 2015); huomauttaa, että kasvu liittyi lähinnä virastoihin, jotka käsittelevät teollisuus-, tutkimus- ja energia-alan (358 000 000 euron lisäys) sekä kansalaisvapauksiin ja oikeus- ja sisäasioihin (174 000 000 euron lisäys) liittyviä kysymyksiä; panee lisäksi merkille, että yhteensä 3,4 miljardin euron määrärahoista noin 2,4 miljardia euroa rahoitettiin unionin yleisestä talousarviosta ja noin miljardi euroa rahoitettiin maksuista saatavista tuloista ja lisäksi jäsenvaltioiden ja Euroopan vapaakauppaliiton maiden suorista maksuusuoksista sekä muista lähteistä saatavista tuloista;
4. kehottaa komissiota toimimaan tiiviissä yhteistyössä EU virastojen verkoston (jäljempänä "verkosto") ja yksittäisten virastojen kanssa, kun se laatii vuoden 2020 jälkeistä monivuotista rahoituskehystä koskevaa ehdotusta ja tutkii vaihtoehtoisia rahoituslähteitä unionin erillisvirastoille;
5. painottaa, että erillisvirastoja käsittelevä toimielinten välinen työryhmä tarkasteli erityisesti maksurahoitteisia virastoja koskevaa Euroopan lentoturvallisuusviraston (EASA) pilottitapausta; toteaa, että vaikka virastot ovat kokonaan maksurahoitteisia, ne ovat silti täysin vastuuvollisia maineriskeistä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle; ilmaisee lisäksi huolensa EASAn pilottitapauksessa käytetyistä laatuindikaattoreista, sillä niissä keskitytään voimakkaasti asiakastyytyväisyyteen lentoturvallisuuden sijasta; kehottaa komissiota tutkimaan, miten kokonaan maksurahoitteisten virastojen riippumattomuus voidaan varmistaa;
6. panee merkille, että virastot työllistivät 10 364 (9 848 vuonna 2015) vakinaista, väliaikaista, sopimussuhteista tai lähetettyä toimihenkilöä, mikä on 5,24 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna; toteaa, että tämä on lähinnä seurausta uusista annetuista tehtävistä; huomauttaa, että henkilöstön määrä kasvoi eniten virastoissa, jotka käsittelevät teollisuus-, tutkimus- ja energia-alan (110), kansalaisvapauksiin, oikeus- ja sisäasioihin (177) sekä talous- ja rahoasioihin (85) liittyviä kysymyksiä;
7. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen yhteenvedon mukaan se antoi vakiomuotoisen lausunnon kaikkien virastojen tilien luotettavuudesta; panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuin antoi vakiomuotoisen lausunnon kaikkien virastojen tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta, lukuun ottamatta Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastoa (EASO);
8. katsoo, että vastuuvapausmenettelyä on virtaviivaistettava ja nopeutettava vuoden n+1 suuntaan; kehottaa sen vuoksi virastoja ja tilintarkastustuomioistuinta noudattamaan yksityissektorin tarjoamaa hyvää esimerkkiä ja ehdottaa, että virastojen lopullisten tilinpäätösten, vuotuisten toimintakertomusten ja talousarvio- ja varainhallintoa koskevien selvitysten julkaisemisen määräajaksi asetetaan 31. maaliskuuta ja että tilintarkastustuomioistuimen virastoja koskevien vuosikertomusten julkaisemista aikaistetaan viimeistään 1. päivään heinäkuuta menettelyn yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi, jolloin vastuuvapausmenettely voitaisiin viedä päätökseen kutakin tilivuotta seuraavana vuonna;

Yhteinen lähestymistapa ja komission etenemissuunnitelma

9. panee merkille, että unionin virastot toteuttavat yhteistä lähestymistapaa ja komission etenemissuunnitelmaa;
10. panee tyytyväisenä merkille verkoston työn toimien ja tiedon koordinoimisessa, keräämisessä ja kokoamisessa, ja toteaa, että tämä koituu unionin toimielinten, myös parlamentin, hyödyksi; panee merkille, että verkoston koordinoituihin tehtäviin sisältyvät vuotuiset vastuuvapaus- ja talousarviomenettelyt, yhteisestä lähestymistavasta ja muista aiheeseen liittyvistä politiikka-aloitteista juontuvan komission etenemissuunnitelman toteuttaminen sekä varainhoitoasetuksen ja henkilöstösääntöjen tarkistaminen ja täytäntöönpano;
11. katsoo, että verkosto tuo konkreettista lisäarvoa unionin toimielinten ja erillisvirastojen suhteisiin; katsoo, että Brysselissä sijaitsevan verkoston yhteisen tukiviraston hallinnointia kannattaisi tukea; kannattaa voimakkaasti verkoston pyyntöä saada yksi väliaikaisen toimihenkilön toimi, jonka kustannukset jaettaisiin virastojen kesken ja jota esitettiin Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) vuoden 2019 määrärahapyyntönsä, etenkin jos verkoston toimivaltuuksia selkeytetään ja mahdollisuuksien mukaan vahvistetaan virastojen itsemääräämisvoimaa kunnioittaen; kannustaa komissiota sisällyttämään ylimääräisen viran vuoden 2019 talousarvioehdotukseensa;
12. panee merkille, että verkosto laati vuonna 2016 toiminnan kehittämisverkoston kautta virastojen toiminnan tuloksellisuutta koskevan puiteasiakirjan, jossa kuvaillaan käytössä olevia välineitä, myös indikaattoreiden käyttöä, ja keskitytään erityisesti suunnitteluun, tehokkuuden mittaamiseen ja siitä raportointiin; panee tyytyväisenä merkille, että toiminnan kehittämisverkosto laatii parhaillaan yhdessä komission kanssa tulosbudjetointia varten tarkoitettua

maturiteettimallia, jonka on tarkoitus ohjata virastoja toimissa, joilla kukin virasto pyrkii optimoimaan valmiutensa tulosten sekä käytettyjen määrärahojen ja resurssien suunnittelemiseksi, valvomiseksi ja niistä raportoimiseksi; panee merkille, että joillakin virastoilla on edelleen varaa parantaa tulos- ja vaikutusindikaattoreiden käyttöä keskeisissä suorituskykyindikaattoreissaan; kehottaa verkostoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle hyväksytystä toimenpiteistä ja niiden täytäntöönpanosta;

Talousarvio- ja varainhallinto

13. muistuttaa, että vuotuisuuden periaate on yhtenäisyyden ja tasapainon periaatteiden ohella yksi kolmesta varainhoidon peruseriaatteesta, jotka ovat välttämättömiä unionin talousarvion tehokkaan toteutuksen varmistamiseksi; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen yhteenvedon mukaan seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen suuri määrä oli edelleen, huomattavasta vähennyksestä huolimatta, yleisin talousarvio- ja varainhallintoon liittyvä ongelma, joka koski 23:a virastoa; huomauttaa, että vuonna 2015 tällaisia virastoja oli 32;
14. toteaa, että määrärahasiirrot seuraavalle varainhoitovuodelle voivat usein olla osittain tai täysin perusteltuja virastojen toimenpideohjelmien monivuotisen luonteen vuoksi ja että ne eivät välttämättä ole osoitus talousarvion suunnittelun ja toteuttamisen heikkouksista eivätkä myöskään aina vastoin talousarvion vuotuisuuden periaatetta;
15. pitää hyvänä verkoston ehdotusta, että peruuntuneista siirretyistä määrärahoista, joiden määrä on yli viisi prosenttia kokonaismäärärahoista, olisi ilmoitettava; huomauttaa kuitenkin, että talousarvion suunnittelun ja toteuttamisen arvioimiseksi virastot voisivat lisäksi ilmoittaa suunniteltujen määrärahasiirtojen tasoista ja niiden syistä; kannustaa virastoja sisällyttämään nämä tiedot konsolidoituihin vuotuisiin toimintakertomuksiinsa;
16. korostaa, että siirtojen peruuntumisaste antaa viitteitä budjettisuunnittelunvalmiuksista sekä siitä, kuinka hyvin virastot ovat ennakoineet rahoitustarpeensa, ja on usein pelkkää siirtojen määrää parempi hyvän talousarviosuunnittelun indikaattori;
17. korostaa sen vuoksi välitöntä tarvetta ottaa käyttöön selkeitä hyväksyttävien siirtojen määritelmiä, jotta voidaan yksinkertaistaa tätä kysymystä koskevaa tilintarkastustuomioistuimen raportointia ja jotta vastuuvapauden myöntävä viranomaispystyy erottamaan toisistaan siirrot, jotka viittaavat huonoon talousarviosuunnitteluun, ja siirrot talousarviovälineenä, jolla tuetaan monivuotisia ohjelmia ja hankintojen suunnittelua; katsoo, että tilintarkastustuomioistuimen jaksotettujen määrärahojen käyttöä koskeva ehdotus lisääisi avoimuutta siitä, mitä voidaan pitää perusteltuna siirtona;
18. panee merkille, että Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) ja EASOn tehtävät lisääntyivät ja määrärahat kasvoivat huomattavasti vuonna 2016; ottaa huomioon, että kumpaankin virastoon kohdistui hallinnollisia ja toiminnallisia haasteita sekä suuria odotuksia mutta niillä ei ollut juurikaan aikaa mukauttaa järjestelmiään ja menettelyitään ja ottaa palvelukseen tarvittavaa henkilöstöä; toteaa, että siksi niillä oli vaikeuksia käyttää unionin varainhoitovuoden aikana myöntämiä lisävaroja, minkä vuoksi huomattava osa määrärahoista peruutettiin ja siirrettiin seuraavalle varainhoitovuodelle ja syntyi vaikeuksia noudattaa talousarvio- ja varainhoitosääntöjä;
19. kehottaa komissiota, tilintarkastustuomioistuinta ja verkostoa käsittelemään ja ehdottamaan mahdollisia ratkaisuja tähän kysymykseen, jotta voidaan virtaviivaistaa varainhallintoa etenkin monivuotisen suunnittelun ja hankintojen alalla;
20. toteaa huolestuneena, että tarkastetut tiettyjen virastojen talousarvion toteuttamista koskevat selvitykset eroavat yksityiskohtaisuuden osalta useimpien muiden virastojen antamista selvityksistä, mikä haittaa luottavuutta ja vertailtavuutta ja osoittaa, että virastojen talousarvioselvityksiä varten tarvitaan selvät suuntaviivat; panee merkille toimet, jotka on toteutettu johdonmukaisuuden varmistamiseksi tilinpäätöksen esittämisessä ja raportoinnissa; korostaa standardoidumman ja vertailukelpoisemman raportoinnin merkitystä, jotta voidaan yksinkertaistaa ja rationalisoida vastuuvapausmenettelyä ja helpottaa vastuuvapauden myöntävän viranomaisen työtä; kehottaa lisäksi verkostoa ja yksittäisiä virastoja jatkamaan indikaattoreiden yksinkertaistamista koskevaa työtään ja tiedottamaan toteutetuista toimituksista vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;
21. panee huolestuneena merkille, että julkiset hankinnat olivat edelleen virheille altis ala; on tyytymätön siihen, että EASOn, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA), vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA), Euroopan lääkevirasto (EMA) ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin (BEREC) eivät kaikilta osin noudattaneet varainhoitoasetuksessa vahvistettuja julkisia hankintoja koskevia periaatteita ja sääntöjä; kehottaa virastoja kiinnittämään erityistä huomiota julkisia hankintoja koskeviin tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin;
22. panee tyytyväisenä merkille, että useimmissa virastoissa (27:ssä 31:stä) on toiminnan jatkuvuussuunnitelma; katsoo, että kaikissa virastoissa olisi oltava tällainen suunnitelma; kehottaa verkostoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tilanteen kehittymisestä;

Virastojen keskinäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden toimielinten kanssa – yhteiset palvelut ja synergiat

23. panee tyytyväisenä merkille, että eräät samaan aiheryhmään kuuluvat virastot, kuten oikeus- ja sisäasioiden alalla toimivat erillisvirastot ⁽¹⁾ ja Euroopan valvontaviranomaiset ⁽²⁾, tekevät jo yhteistyötä; kannustaa muita virastoja, jotka eivät ole jo ryhtyneet tähän, tekemään mahdollisuuksien mukaan tiiviimpää yhteistyötä muiden samaan aiheryhmään kuuluvien virastojen kanssa paitsi yhteisten palvelujen ja synergioiden toteuttamisessa, myös niiden yhteisillä politiikanaloilla; korostaa, että rautatievirastolla on kaksi toimipaikkaa ja että sosiaalipolitiikan alalla toimii neljä virastoa ja oikeus- ja sisäasioiden alalla kuusi; on tyytymätön erillisvirastoja käsittelevän toimielinten välisen työryhmän tähänastisiin tuloksiin, sillä se ei ole esittänyt mitään yksityiskohtaisia ehdotuksia toisiinsa liittyviä aloja käsittelevien virastojen yhdistämisestä tai niiden sijoittamisesta yhteisiin tiloihin; kehottaa komissiota tekemään selvityksen tähän tähtäävistä mahdollisista toimenpiteistä; kannustaa tilintarkastustuomioistuinta harkitsemaan, että se esittäisi yleiskatsauksia virastojen yhteisistä politiikanaloista;
24. toteaa, että joillakin virastoilla on edelleen kaksi päätoimipaikkaa ja useita toiminnallisia keskuksia ja toimistoja; katsoo, että kaikki rinnakkaiset ja ylimääräiset toimipisteet olisi lakkautettava mahdollisimman pian, elleivät ne tarjoa mitään toiminnallista lisäarvoa; odottaa komissiolta tähän aiheeseen liittyvää arviointia, jossa olisi tarkasteltava lisäarvoa ja aiheutuvia kustannuksia;
25. korostaa yhteisten palvelujen hyötyjä, sillä niiden avulla voidaan soveltaa johdonmukaisesti hallinnollisia täytäntöönpanosääntöjä ja henkilöresursseja ja varainhoitoa koskevia menettelyjä, ja toteaa, että yhteisistä palveluista voidaan myös saada tehokkuus- ja kustannustehokkuushyötyjä virastojen välille, kun otetaan huomioon erityisesti määräraha- ja henkilöstövähennykset, joita virastoissa joudutaan toteuttamaan; toteaa, että erityisesti pienten virastojen hallinnollista taakkaa voitaisiin keventää pyrkimällä saamaan aikaan synergiaetuja virastojen välillä;
26. toteaa myös, että Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto ja Euroopan kalastuksenvalvontavirasto allekirjoittivat ”konseptin oikeaksi todistamista” koskevan pilottihankkeen palautuspalvelujen tarjoamisesta; toteaa, että pilottihanke on mahdollistanut näiden palvelujen tarjoamisen arviolta yli 65 prosenttia arvioitua markkinahintaa edullisemmin; panee merkille, että hanke laajennettiin koskemaan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastoa vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla ja jotkut muut virastot selvittävät mahdollisuutta liittyä siihen vuoden 2017 lopulla tai vuonna 2018; pyytää verkostoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tulevasta kehityksestä tässä hankkeessa;
27. panee tyytyväisenä merkille, että virastot alkoivat käyttää yhteistä hankintaportaalia, ja toteaa, että tämä on virastojen ekstranetin ylläpitämä yhteisten julkisten hankintamahdollisuuksien keskusrekisteri ja sen toimintoihin kuuluu muun muassa asiakirjojen jakaminen ja keskustelufoorumi, joka tekee hankintapalveluja koskevasta virastojen välisestä viestinnästä avoimempaa ja helpompaa hallinnoida;
28. panee tyytyväisenä merkille säästöjen ja tehostamisen alalla yhteisten palvelujen käytön ansiosta aikaansaadut tulokset ja toteaa, että yhteisiä palveluja käytettiin kahden viime vuoden aikana viidessä suuressa virastojen välisessä hankintamenettelyssä, joista kolme toteutettiin Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen johdolla (pilvipalvelut, tarkastuspalvelut ja ammattimaiset verkkopalvelut), yksi Euroopan koulutussäätiön (ETF) johdolla (kyselytutkimuspalvelut) ja yksi Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) johdolla (arviointi- ja palautepalvelut); huomauttaa, että näissä viidessä yhteisessä julkisessa hankintamenettelyssä osallistumisaste oli korkea (8–30 virastoa); panee tyytyväisenä merkille aikaansaadut säästöt, jotka ovat arviolta 6 700 000 euroa pilvipalveluissa, 970 000 euroa tarkastuspalveluissa, 1 490 000 ammattimaisissa verkkopalveluissa, 400 000 kyselytutkimuspalveluissa ja 1 160 000 arviointi- ja palautepalveluissa; kehottaa verkostoa ja virastoja jatkamaan yhteistyötään ja parantamaan edelleen luetteloa yhteisistä tavaroista ja palveluista, jotka voitaisiin ottaa mukaan yhteisiin hankintamenettelyihin;

⁽¹⁾ Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex), vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE), Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA), Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol), Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA) ja Eurojust.

⁽²⁾ Euroopan pankkiviranomainen (EBA), Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA) ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA).

29. panee merkille, että virastot ovat edistyneet budjettihallinto- ja kirjanpitojärjestelmiä koskevien tietotekniikkaratkaisujen yhdenmukaistamisessa; kannattaa tilintarkastustuomioistuimen suositusta vahvistaa tietotekniikkaratkaisuja henkilöstöhallinnon ja hankintojen tai sopimusten hallinnoinnin kaltaisilla keskeisillä aloilla, jotta vähennetään sisäisen valvonnan riskejä ja vahvistetaan tietohallintatapaa;

Henkilöstöhallinto

30. muistuttaa, että toimielinten välisen sopimuksen ⁽¹⁾ 27 kohdassa määrätään henkilöstön asteittaisesta vähentämisestä viidellä prosentilla kaikissa toimielimissä, elimissä ja virastoissa ja että kyseinen vähennys toteutetaan vuosina 2013–2017; panee merkille, että komission aikataulun ⁽²⁾ mukaan erillisvirastot aloittivat vähennyksen vuotta myöhemmin ja se on tarkoitus saada päätökseen vuoteen 2018 mennessä; pitää myönteisenä, että useimmat virastot ovat jo toteuttaneet tämän viiden prosentin vähennyksen; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen henkilöstön vähentämisestä viidellä prosentilla tekemän pikatarkastelun mukaan erillisvirastot vähensivät henkilöstötaulukoistaan yhteensä 279 virkaa vuosina 2013–2017, kun tavoite on 303 virkaa vuoteen 2018 mennessä; huomauttaa, että horisontaalinen tavoite ei ole osoittautunut parhaaksi ratkaisuksi erillisvirastoille, sillä niiden tehtävät ja toiminnalliset tarpeet poikkeavat huomattavasti toisistaan;
31. panee merkille, että komissio on soveltanut viiden vuoden kaudella 2014–2018 ylimääräistä yhden prosentin vuotuista vähennystä, jonka avulla luodaan uudelleen kohdennettavien virkojen varanto, jossa on 218 virkaa kaudella 2013–2017 ja josta osoitetaan virkoja virastoille, jotka saavat uusia tehtäviä tai jotka ovat vasta aloittamassa toimintaansa ⁽³⁾; panee merkille, että suurin osa uusista viroista osoitettiin Frontexille, Euroopan poliisivirastolle (Europol), EASOLle ja EASAlle;
32. on huolissaan siitä, että uudet henkilöstövähennykset hankaloittavat virastojen tehtävien hoitamista ja vuotuisen työohjelman noudattamista erityisesti niissä virastoissa, jotka komissio on luokitellut ”täydessä toimintavalmiudessa” oleviksi; kehottaa komissiota ja budjettivallan käyttäjää tarkastelemaan muita vaihtoehtoja, jotta ei heikennettäisi virastojen valmiuksia hoitaa tehtäviään; suosittelee, että budjettivallan käyttäjät hyväksyisivät lisäresursseja niille virastoille, joille lainsäätäjät ovat antaneet uusia tehtäviä; kehottaa lisäksi komissiota panemaan merkille säästöt, joita verkosto ja yksittäiset virastot ovat saaneet aikaan käyttämällä yhteisiä hankintamenettelyjä ja lisäämällä tehokkuutta ja tehostamalla henkilöstöhallintoa, sekä sallimaan tarvittaessa henkilöstön vähentämistä koskevien tavoitteiden mukauttamisen vastaavasti;
33. panee merkille, että erillisvirastot ovat lisänneet sopimussuhteisten toimihenkilöiden käyttöä ja uusia tehtäviä toteuttamaan on otettu (kokoaikaiseksi muutettuna) 718 sopimussuhteista toimihenkilöä, jotka korvaavat osittain viiden prosentin henkilöstövähennystä ja vähennyksiä uudelleen kohdennettavien virkojen varannon luomiseksi; panee merkille, että tämä koskee lähinnä seuraavia virastoja: Frontex, Europol, EASO ja EASA, Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto (ENISA) ja Euroopan GNSS-virasto (GSA); katsoo, että sopimussuhteisten toimihenkilöiden käytön olisi oltava lähinnä tilapäinen toimenpide niissä virastoissa, joissa tarvitaan eniten uusia työntekijöitä kasvaneen työmäärän vuoksi; kehottaa komissiota harkitsemaan uudelleen suunnitelmiaan henkilöstön vähentämiseksi jälleen yhdellä prosentilla vuodessa;
34. on huolissaan siitä, että virastojen operatiivista toimintaa vaikeuttavat monet tekijät, kuten henkilöstötaulukon leikkaukset, rajalliset henkilöresurssit, vaikeudet löytää päteviä henkilöitä tiettyihin palkkaluokkiin, tietyissä maissa sovellettava matala korjauskerroin sekä toimien toteuttaminen pitkällisen ja hallinnollisesti haastavan avustusprosessin kautta; toteaa verkoston antamista tiedoista, että joissakin maissa sovellettava erittäin matala korjauskerroin johtaa siihen, että käytetään järjestelmällisesti korkeampia palkkaluokkia sopivan henkilöstön houkuttelemiseksi ja säilyttämiseksi; kehottaa komissiota työskentelemään korjauskertoimen laskemisessa käytettävän kaavan tarkistamiseksi, jotta saavutettaisiin tehokkaampi tasapaino houkuttelevan palkan ja alhaisten elinkustannusten välillä;
35. panee merkille, että sairauspoissaolojen määrä vaihtelee huomattavasti virastosta toiseen; katsoo, että työterveyttä ja -turvallisuutta edistävät toimet, säännölliset lääkärintarkastukset ja henkilöstön hyvinvointia edistävä toiminta muodostavat ennaltaehkäisevän terveyttä koskevan toimintapolitiikan, joka asianmukaisesti täytäntöönpanutuna lisää tyytyväisyyttä työssä ja saa aikaan huomattavasti alkusijoitusta suuremmat säästöt;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välinen toimielinten sopimus, tehty 2. joulukuuta 2013, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta (EUVL C 373, 20.12.2013, s. 1).

⁽²⁾ Erillisvirastojen osalta ks. 10. heinäkuuta 2013 annettu komission tiedonanto COM(2013)0519, jossa henkilöstön vähentämistä viidellä prosentilla koskeva tavoite on sovellettu erillisvirastoihin viiden vuoden kaudella (2014–2018, kun viitevuosi oli 2013).

⁽³⁾ Komissio käyttää erillisvirastojen luokittelussa seuraavia ilmauksia: ”vasta aloittamassa toimintansa”, ”uusia tehtäviä” ja ”täysi toimintavalmius”. Näillä kuvataan virastojen kehitystasoa ja unionin maksusuuksien ja henkilöstömäärien kasvua.

Eturistiriidat ja avoimuus

36. ilmaisee huolestumisensa siitä, että ainoastaan 22 virastossa (71 prosenttia) on hyväksytty väärinkäytösten paljastamista ja sääntöjenvastaisuuksista raportointia koskevia sisäisiä sääntöjä ja ohjeita henkilöstösääntöjen määräysten mukaisesti; panee merkille, että lopuissa yhdeksässä virastossa aiotaan hyväksyä kyseiset säännöt ja ohjeet; kehottaa verkostoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle näiden toimien hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta virastokohtaisesti;
37. pitää valitettavana, että oikeus- ja sisäasioiden alan virastot eivät ole vielä ottaneet käyttöön väärinkäytösten paljastamista koskevia sisäisiä menettelyjä, sillä ne ovat odottaneet komissiolta ohjeita tai lausuntoja; ottaa huomioon, että eräät virastot ovat väliaikaisena toimenpiteenä sisällyttäneet käytännesääntöihinsä ennakoivasti väärinkäytösten paljastamista koskevia yleisperiaatteita, joihin on helppo tutustua niiden verkkosivustoilla; kehottaa komissiota varmistamaan väärinkäytösten paljastamista koskevien ohjeidensa nopean hyväksymisen, minkä jälkeen unionin virastot, myös Eurojust, CEPOL, EASO ja eu-LISA, välittömästi hyväksyvät ja panevat ne vaikuttavalla tavalla täytäntöön väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevinä selkeinä sisäisinä sääntöinä;
38. panee merkille, että 29 virastoa (94 prosenttia) on julkistanut hallintoneuvoston jäsenten, johtotehtävissä toimivan henkilöstön ja sisäisten asiantuntijoiden sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset verkkosivustoillaan; kehottaa muita virastoja, jotka eivät ole vielä julkistaneet näitä ilmoituksia, tekemään niin viipymättä luettelemalla jäsenyydet muissa ammatillisissa järjestöissä siten, että sisäinen riippumaton valvonta on mahdollista; panee tyytyväisenä merkille, että keskikokoiset virastot ja ne virastot, joissa eturistiriitojen esiintyminen on niiden toiminta-alan vuoksi todennäköisempää, tarkastavat toimitettavat sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset vuosittain tai jopa useammin;
39. panee tyytyväisenä merkille, että 26 virastossa (84 prosenttia) on annettu ohjeet asiakirjojen antamisesta yleisön tutustuttavaksi; kehottaa muita virastoja, joilla ei vielä ole tällaisia ohjeita, hyväksymään ohjeet viipymättä; pitää hyväksyttävänä, että virastot, jotka saavat enemmän ja monimutkaisempia pyyntöjä, ovat kehittäneet sisäisiä järjestelmiä pyyntöjen käsittelemiseksi ja ne ovat esimerkiksi kouluttaneet tiimejä, jotka käsittelevät asiakirjoihin tutustumista koskevat pyynnöt; kehottaa verkostoa kehittämään yhteisiä ohjeita, jotka virastojen on pantava täytäntöön, asiakirjojen antamisesta yleisön tutustuttavaksi ja kiinnittämään ohjeissa huomiota erityisesti teollis- ja tekijänoikeuksiin;
40. huomauttaa, että yksi verkoston suurimmista saavutuksista petosten ja korruption torjunnan alalla vuonna 2016 oli petostentorjuntatyöryhmän perustaminen virastojen väliseen oikeudelliseen verkostoon (Inter-Agency Legal Network) ja toteaa, että sen avulla pyritään tehostamaan petostentorjuntastrategioita koskevien yhdenmukaistettujen ja vakioitujen lähestymistapojen korostamista virastojen kesken; panee tyytyväisenä merkille vahvan petosten vastaisen kulttuurin kehittymisen virastoissa; kehottaa verkostoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tämän työryhmän työstä;
41. panee tyytyväisenä merkille virastojen ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) ennaltaehkäisyn alalla tekemän yhteistyön erityisesti niiden petosten torjuntaa koskevien strategioiden hyväksymisen yhteydessä, kun ne soveltivat strategiansa OLAFin toimittamassa ohjeasiakirjassa kuvattuun menetelmään; kannustaa kaikkia virastoja hyväksymään OLAFin ohjeet virastojen petosten torjuntaa koskevista strategioista;
42. kehottaa etenkin Eurojustia, EASOa ja eu-LISAA tehostamaan toimiaan, jotta ne voivat hyväksyä viipymättä ohjeet eturistiriitojen ehkäisemistä ja hallintaa koskevista toimintaperiaatteista avoimuuden lisäämiseksi, jotta myös suhtautuminen eturistiriitoja koskeviin julkisiin ilmoituksiin olisi johdonmukaisempi;

Viestintä ja näkyvyys

43. panee merkille, että virastot tekevät toimintaansa aktiivisesti tunnetuksi erilaisilla kanavilla, mutta kehottaa jälleen lisäämään näkyvyyttä jäsenvaltioissa ja laatimaan kattavan suunnitelman, jotta voitaisiin tavoittaa yhä useampia unionin kansalaisia, erityisesti päivittämällä säännöllisesti verkkosivustojaan niin, että niillä voidaan tiedottaa virastojen tekemästä työstä ja tehdä sitä tunnetuksi; huomauttaa lisäksi, että sosiaalisesta mediasta on entistä vahvemmin tulossa virastojen viestinnän vakiotyökalu; huomauttaa, että virastojen ydintoimintaa selventävät avointen ovien päivät, kohdennetut kampanjat ja videot kuuluvat toimintoihin, joiden avulla kansalaisia voidaan valistaa ja heille voidaan antaa mahdollisuus tutustua entistä paremmin virastojen ja unionin toimielinten työhön; toteaa, että yleistä tai erityistä mediasuhdetoimintaa mitataan säännöllisesti erilaisilla indikaattoreilla ja että kullakin virastolla on oma viestintäsuunnitelmansa sekä sen tarpeisiin räätälöityä erityistoimintaa;
44. panee merkille, että virastot järjestivät seminaareja ja koulutuksia esimerkiksi seuraavista aiheista: kriisiviestintä, ihmisoikeudet ja arvot, videotuotanto, työskentely toimittajien kanssa, sisäinen viestintä, tietojen visuaalistaminen ja verkkoteknologia, ja toteaa, että seminaarien ja koulutusten tarkoituksena oli lisätä virastojen viestintävalmiuksia ja lisätä kansalaisille tiedottamista virastojen asemasta ja tehtävistä; panee tyytyväisenä merkille toiminnan kehittämisverkoston toiminnan ja läsnäolon monilla asiaa koskevilla sosiaalisen median foorumeilla sekä onnistuneet yhteiset (virastojen väliset) kampanjat;

Muita huomautuksia

45. panee merkille varainhoitoasetuksen tarkistamisesta annetun tilintarkastustuomioistuimen lausunnon nro 1/2017, jossa ehdotettiin erillisvirastojen tarkastusjärjestelyjen päivittämistä; pitää valitettavana, että säädösehdotuksessa ei kaavailla minkäänlaista vähennystä erillisvirastojen yhä liialliseen hallinnolliseen taakkaan; huomauttaa, että erillisvirastojen tarkastaminen on edelleen "täysin tilintarkastustuomioistuimen vastuulla" ja että se "hallinnoi kaikki tarvittavat hallinnolliset ja hankintamenettelyt"; toteaa myös, että uusi tarkastustapa, jossa käytetään yksityisen sektorin tarkastajia, on lisännyt merkittävästi virastojen hallinnollista rasitetta ja että tarkastussopimusten hankintaan ja hallinnointiin kulunut aika on aiheuttanut lisämenoja ja siten rasittanut entisestään virastojen hupenevia resursseja; korostaa, että yhteisen lähestymistavan mukaisesti tämä kysymys on välttämätöntä ratkaista meneillään olevan varainhoitoasetuksen tarkistuksen ja varainhoidon puiteasetuksen seuraavan tarkistuksen yhteydessä; kehottaa kaikkia näihin tarkistusprosesseihin osallistuvia selvittämään tätä kysymystä kireellisesti, jotta voidaan merkittävästi vähentää liiallista hallinnollista rasitetta;
 46. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen yhteenvedon mukaan virastojen ulkoiset arvioinnit ovat yleisesti ottaen myönteisiä ja virastot laativat toimintasuunnitelmia arviointiraporteissa esiin tuotujen asioiden käsittelemiseksi; panee merkille, että vaikka useimpien virastojen perustamisasetusten mukaan ulkoinen arviointi on suoritettava säännöllisesti (yleensä 4–6 vuoden välein), kuuden erillisviraston (BEREC, EASO, eu-LISA, ETF, ENISA ja Euroopan tasa-arvoinstituutti) perustamisasetuksiin ei sisälly tällaista säännöstä ja EMA:n perustamisasetuksessa säädetään ulkoisen arvioinnin suorittamisesta vain kymmenen vuoden välein; katsoo, että tilanteeseen olisi puututtava;
 47. panee merkille yleisten asioiden neuvostossa 20. marraskuuta 2017 aikaansaadun sopimuksen, että Euroopan lääkevirasto siirretään Lontoosta Amsterdamiin ja Euroopan pankkiviranomainen (EPV) Pariisiin; on tietoinen Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen mahdollisista vaikutuksista niihin, sekä tästä seuraavista tulevista kustannuksista ja asiantuntemuksen menetyksestä, mikä vaarantaa toiminnan jatkuvuuden; panee lisäksi merkille mahdolliset vaikutukset useiden muualla kuin Lontoossa sijaitsevien virastojen, erityisesti Euroopan lentoturvallisuusviraston, Euroopan kemikaaliviraston, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkina- viranomaisen ja Euroopan GNSS-viraston, tuloihin ja toimintaan; kehottaa komissiota pitämään yksittäiset virastot ja verkoston täysin ajan tasalla brexit-neuvotteluprosessissa ja tulevilla valmisteluissa mahdollisten kielteisten vaikutusten minimoimiseksi;
 48. panee merkille, että kolmen kolmikantaisen viraston (Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop), Eurofound ja Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)) perustamisasetuksia tarkistetaan parhaillaan; muistuttaa, että on tärkeää säilyttää näiden virastojen kolmikantainen luonne, jotta varmistetaan kansallisten viranomaisten, eurooppalaisten työnantajajärjestöjen ja eurooppalaisten työntekijäjärjestöjen aktiivinen osallistuminen niiden hallintoon ja toimintaan; muistuttaa, että henkilöstöleikkausten toteuttaminen oli hyvin hankalaa, ja palauttaa mieliin vastustavansa uusia leikkauksia, jotka rajoittaisivat virastojen valmiuksia hoitaa tehtäviään;
 49. panee merkille, että työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioita käsittelevien neljän viraston (Cedefop, Eurofound, EU-OSHA ja ETF) ulkoinen arviointi on parhaillaan meneillään;
 50. muistuttaa, että virastojen vuotuisen työohjelman ja monivuotisen strategian luonnoksista keskusteleminen asiasta vastaavissa valiokunnissa auttaa varmistamaan, että työohjelmat ja strategiat ilmentävät poliittisia painopisteitä;
 51. panee merkille virastojen pyrkimykset mukauttaa monivuotisia strategioitaan siten, että ne ilmentävät Eurooppa 2020 -strategiassa esitettyjä poliittisia painopisteitä ja tavoitteita;
 52. huomauttaa, että eu-LISA ja EASO ovat ainoat oikeus- ja sisäasioiden alan virastot, joiden perustamisasetuksessa ei säädetä velvollisuudesta toimittaa säännöllisesti ulkoisia tarkastuksia; kehottaa lainsäädäntövallan käyttäjiä arvioimaan vaihtoehtoja tämän tärkeän kysymyksen ratkaisemiseksi tarkistaessaan virastojen perustamisasetuksia;
 53. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman vastuuvapausmenettelyn kohteena oleville virastoille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).
-